

Gov. Br. 338/41

Buenos Aires, 10. juna 1941.

POSLANSTVU KRALJEVINE JUGOSLAVIJE
Atašeu za štampu

WASHINGTON
LONDON

Jugoslovenski iseljenici u Argentini i Uruguayu, koji su sa ne-
godovanjem pratili vesti o pristupanju Jugoslavije Trojnom paktu, po-
zdravili su sa oduševljenjem preuzimanje kraljevske vlasti po Nj. Vel.
Kralju Petru i obrazovanje narodne vlade generala g. Dušana Simovića.
Dogadjaje od 27 aprila pozdravila je i argentinska i uruguayska jav-
nost; vidjeniji pretstavnici demokratskih političkih partija objavljiva-
vali su u štampi najpovoljnije izjave i članke o našoj Zemlji, a vo-
deći dnevnik (La Nación, La Prensa, El Mundo, Crítica, Noticias Grá-
ficas, La Razón) i mnoge ovdašnje organizacije, među njima "Acción
Argentina", izrazili su prigodom totalitarnog napada svoje simpatije
prema Jugoslaviji.

Brzi razvoj ratnih operacija zabezeknuo je naše iseljenike, ali
skoro je došlo do reakcije. U većim jugoslovenskim naseobinama (Mon-
tevideu, Rosariu de Santa Fe, Berissu, Ensenadi, Arrecifeu i drugde)
održani su javni zborovi, na kojima je izražena odanost Otadžbini i
vera u konačnu pobeđu, a osuđen izdajnički rad Pavelića i crnogorskih
separatista. U Buenos Airesu održan je 27. aprila velebn zbor, na ko-
jem su govorili zastupnici Hrvata, Srba, Crnogoraca, Slovenaca, zastup-
nici jugoslovenske manjine u Italiji, pretstavnici ovdašnjih Čehoslo-
vaka, Poljaka, udruženja "Acción Argentina" i Kralj. Poslanik.

U Buenos Airesu je osnovan središnji odbor "Jugoslovenske Narod-
ne Odbrane" za Republiku Argentinu, a u unutrašnjosti osnivaju se pod-
odbori. U glavnom gradu Republike osnovan je i "Odbor Argentinaca za
pomoć Jugoslaviji" (Comité Argentino de Ayuda a Yugoelavla); prvoj
večeri, koju je priredio ovaj odbor, su prisustvovali diplomatski pret-
stavnici savezničkih vlasti, Ambasador Sjedinjenih Američkih Država i
najuglednije ličnosti iz ovdašnjeg argentinskog društva. U Buenos Ai-
resu i Rosariu osnovani su ženski odbori za kupljanje novčane pomoći,
a pokrenuta je i akcija za pletenje zimске robe za vojnike i civilno
pučanstvo Jugoslavije. Buenosaireski ženski odbor sprema sledećeg me-
seca izložbu naših narodnih motiva i ručnih radova u samom centru grada.

Kako naša kolonija u Argentini nije bogata, jer su naši iselje-
nici ili obični industrijski radnici ili zemljoradnici, koji sada ose-
ćaju tešku krizu, to se ne može očekivati velike pomoći u novcu, pa će
glavni zadatak "Jugoslovenske Narodne Odbrane" biti, da izdržava pro-
pagandu među našim iseljenicima i Argentincima.

Ovdašnje najraširenije iseljeničke novine - sedmični listovi
"Naša Sloga" i "Slovenski list" te mesečna revija "Duhovno življenje"
pišu u nacionalnom duhu, dočim su "Argentinske Novine" Josipa Subasi-
ća, koje su uvek živele od šantaže te su ranije "branile" hrvatstvo
i komunizam, prešle sada posve u totalitarne i paveličevske vode,
potpomagane anonsama od nemačkih poduzeća. Pokušaj Mate Repca, da u
Rosariu pokrene kasteljanski paveličevski list "Presente", izjalovio
se je već u samom početku. Paveličev "izaslanik" Ante Valenta tražio

je kod ovdašnje nemačke i italijanske ambasade pomoć, kako bi ponovo pokrenuo bivše ustaško glasilo "Hrvatski Domobran", ali u svojim nastojanjima nije uspeo, jer su zastupnici društva "La Defensa del Hogar Croata", jedine ovdašnje ustaške organizacije, koja okuplja još nekih 30 pristasa bivšeg "Hrvatskog Domobrana" i s kojom je Valenta posvađan, uverili obe ambasade, da nema Valenta za sobom ni petorice ljudi. Pozivanje na prestolje "slobodne" Hrvatske italijanskog princa prouzročilo je veliku zabunu i u samom društvu "La Defensa del Hogar Croata". Mesečna revija "Život", glasilo ovdašnjih hrvatskih "misijonera" franjevac, koji nisu nikada krili svoje antipatije prema Jugoslaviji, neće "ni da odobrava ni da osudjuje" događaje u Hrvatskoj, ali se nada, da će "Velika Italija" popraviti nepravdu koju je učinila Hrvatima oduzimanjem Dalmacije.

Medju Crnogorcima našlo se nekoliko t. zv. nikolaša, koji su u ovdašnjem fašističkom glasilu "Mattino d'Italia" pozdravili "oslobodjenje" Crne Gore, ali broj njihovih pristasa je neznan.

Medju našim iseljenicima, tako u Argentini kako u Uruguaju, vlada čvrsto uverenje u konačnu pobeđu i oslobodjenje svih Jugoslovena.

Po nar. Poslanika
Savetnik Poslanstva:

EKSP. Avionom 11-VI-1941
obloženo _____ 3 " _____
Preporučeno _____ 5 " _____
Preporučeno sa povr. recepc. " " _____
Valor Declarado _____ 2 " _____